
ТЕМА I

2. БЕОГРАДСКО ОГЛЕДАЊЕ ПЕСМЕ



Вук Радојчић, *Киша, трамвај и брзина*
(ПРВА НАГРАДА 9. БЕОКУЛИС-а: ЛИКОВНИ РАД)
Галерија КУЛОАР Математичка гимназија Београд
Неготинска гимназија Неготин
Ментор: проф. Драгана Гавриљук Катић

ΟΓΛΕΔΑΛΟ

ГЛАСОВИ,
КУЛИСЕ
И
ВЕКОВАЊА

Прва наџрада

2. БЕОГРАДСКОГ ОГЛЕДАЊА

*Свевременосѝ
расѝадања.*

I

Гласови.

Предео у студени.

Посут снегом – стојим,
чисте белине обриса тела
и удишем.

У дубокој даљини се назиру
шиљци и торњеви и палате
града који се оваплотио
из саме речи у сферу.

Исто тако и месец,
а и смрт.

ОГЛЕДАЛО

II

Кулисе.

У вреви пешчаних сфера,
посутих по плочнику, рађа се као плод:
храм, опскуран
у свом безобличју и
нерасветљености.
Фигуру грађевине оцртавају
две ниске каријатида:
грана ероса и грана танатоса,
а међу њима
пепељасто стабло.

III

Вековања.

Шаке нам покривају булевар у ветру.
А шта смо то ми?
Ми смо бео снег и
у њега усечено сунце.
Наше су шаке: пролирене
сцене интима у овалним
језерима.

Дамјан Миливојевић

Зрењанинска гимназија,
Зрењанин
Ментор: проф. Данијела Грбић

ЗВУКИ.. КУЛИСЫ. ВЕКОВАЯ ЖИЗНЬ..

*Всечасный
айоіей.*

I

Звуки.
Вокруг холод.
Я под снегом стою,
Ясные контуры тела белеются.
Дышу.
Где-то вдали виднеются
Шпильки, башни и дворцы
Города, рожденного
Самим словом.
Как и луна,
Как и смерть.

II

Кулисы.
Звенящие песчаные шары,
Раскатившиеся по тротуару, плодоносят:
храм, темный, неосвещенный,
безликий.

ЗЕРКАЛО

Строение обнимают.
Две низенькие кариатиды:
рука эроса и рука танатоса,
а между ними
пепельного цвета ствол.

III

Кулисы.
Наши ладони покрывают обветренный проспект.
Мы кто?
Мы белый снег и
Выдолбленное в нем солнце.
Ладони наши: интим напоказ
В овальных озерах.

Дамян Миливоевич

Гимназия в г. Зренянин

Руководитель: учитель Даниелла Грбич

Первод: Драгана Керкез

ПРИЈЕТЕЋА
ЉУБАВНА
КАТАКЛИЗМА,
ПОЕЗИЈА И ЈА

Друџа наџрада

2. БЕОГРАДСКОГ ОГЛЕДАЊА

ако се између нас
испријечи Кинески зид
или нешто слично
нећу
отрцани декор
отужних стихова
дроњке патетике
изанђале метафоре
шипаричке фазоне
натруле шаблоне
препотопске лађе
са товарима кича
на примјер
тамо неке
чежњиве сузе
у свили мјесечине
шуштавих сутона тоне
натегнуте оксимороне
расуте урне блаженства
амбисе
љубавног проклетства

ОГЛЕДАЛО

ако се између нас
пропне Кинески зид
или такво нешто
нећу
кунем се, нећу
расписивати потјерницу
за искром
јаловог кремена
нећу изустити
општа мјеста
попут:
*џишина је
једина ризница
оној неизрецивој
што смо џи и ја
имали*

нећу
мрвице послије гозбе
правих Орфеја
преосталу капљу нектара
са руба Ератиног пехара
нећу табанати
корацима милиона
у невјештом плесу
изигравати поетесу

ако се, дакле, између нас
простре Кинески зид
па те не буде поред мене
нећу
кунем се, нећу
кљуцкати тастатуру
приводити ријечи
милом или силом
ћутаћу
са стилем

Софија Сукновић

Гимназија „Јован Дучић”,
Требиње
Ментор: мр Веселинка Кулаш

АРАБЕСКА

Трећа наџрада
2. БЕОГРАДСКОГ
ОГЛЕДАЊА

Одрастао сам једног
августа. Очи се искосиле,
удови продужили. Сад сам
обична линија. Ни тачку
немам за украс.

Свака анализа свела се на
ту линију. Сијалицу на самрти.
Блесне понекад
експлозивно као газирано
пиће из промућкане флаше,
али када се угаси, мрак
постаје константа. Поента
неокрзнута попут
замагљених прозора
планинских колиба.

На небу не видим ни Месец
ни звезде. Само избледели
тањир. Око њега шљаштеће
мрвице. Трнем од страха.

ОГЛЕДАЛО

Раслојавам мозак да
избунарим апсолутни
почетак. Дебиси ме синоћ
спасао смрти од мањка
осећања.
Линија не представља
проблем док ме претвараш
у Арабеску. Волим то
умеће да додир
трансформишеш у хируршки
захват. Да од руку склапаш
слагалицу, пејзаж, мозаик,
симфонију, клавирски концерт.
Уколико си ти уметност, радо
ћу бити уметник. Требаш ми
као портрету контура; као
прва разгледница са
последњег одласка на
Медитеран. Способност да
ме расплачеш било којом
врстом половичне крајности.
Дар да искорениш илузије.
Одбијање да показујеш
емоције. Твоја летаргија је
мој налет адреналина.

Марко Јовић

Филолошка гимназија,
Београд
Ментор:
проф. Ивана Церовина

KOLIKO SE DUGO ČEKAJU ONI KOJI NIKADA NE DOĐU

Pohvala

2. BEOGRADSKOG OGLEDANJA

Kada bih sela da te čekam
Sve što znam je da bi dugo trajalo
Za sve to slobodno vreme mogla bih da pročitam
istoriju ulice sa svojih kolena
Dok bih u sitnim brazdama tražila
Tragove šljunka i pokoju travku
Prisećala se gde sam pala i koji ožiljak mi je ostao.
Mogla bih ploviti svojim venama, jednom velikom lađom
Kojom bih prevozila bolesne putnike
Sa jedne obale na drugu
I davala im savete o rešavanju ukrštenih reči.
Pravila bih lokne,
bacala pramenove niz reku,
I puštala kosu da mi raste
Duž cele Južne Morave
Dok mi i to ne bi dosadilo, pa bih je skratila.
Onda bih išla od pesnika do pesnika
Budila ih moleći da mi pozajme jednu šibicu
Da ne bih sedela ovako u mraku,
Ali uzalud, jer oni su odavno
Zaljubljeni u lepotu svega što se već može naći.
Onda bih otišla na ono mesto
Između snova i realnosti gde još uvek sanjaš
Jer tamo ću te uvek čekati,
Tamo ću znati zašto baš ja.

Jefimija Sekulović

Šesta beogradska gimnazija Beograd
Mentor: prof. Olgica Rajić

НИТИ

Похвала

2. БЕОГРАДСКОГ ОГЛЕДАЊА

Нит. Нити. Мрежа.

И ја.

Прсти замршени.

Паук. Паучина. Жртва.

И опет ја.

Његове канџе све ближе мени.

Нада. Бег. Живот.

Погађате? – Ја.

Непријатељ ми је нит.

Танка. Прозирна. Моћна.

Ја не постојим више.

Паук је сит.

Марија Цветиновић

Гимназија „Вук Караџић”, Лозница

Ментор: проф. Слађана Врањеш

ДОГОВОР

Похвала

2. БЕОГРАДСКОГ ОГЛЕДАЊА

Тако је било договорено
и ја сам ти поверовала
када си ми у пет ујутру
обећао да ћемо отпутовати
нашим малим, имагинарним бродом
и да ћемо плесати занесени
запањени спојем неба и Земље
да ћемо се пети по стрмим пределима
 најризичнијих места
да ћемо бити читава књига
универзум шарених корица
нека нова
другачија поезија тинејдера
или драма
о љубави без биоскопа
заједничких клупа
паркова
другачијих од осталих парова
да ћемо сијати
у инат пред њиховим очима
бити вечни...
тако је било договорено
да ме вежеш уз себе

ОГЛЕДАЛО

и кажеш да баш волиш
што нисам девојка твојих снова
да сам боља од ње
и да си баш срећан што сам таква
несавршена и чудно твоја
од темена до стопала...
тако је било договорено
и ја сам ти поверовала и прогутала слаткоћу
и велике речи
из малих уста
иако обоје знамо да
толико изговорене лепоте
и не може
да буде стварно.

Емилија Васић

Угоститељско-туристичка школа
Ниш

Ментор: проф. Марија Николић

ЛЕПТИР САЊАР

Похвала

2. БЕОГРАДСКОГ ОГЛЕДАЊА

На корак до сна,
у позни час,
капци давно пали,
јурили су светло,
гласови у мени,
глухотно су шапутали,
била сам поспана,
предалека за све то.

Лежала сам сама,
са својим животом,
срцем које грми
и прстима што гмижу,
без страха и кајања
гутала сам смртност
погађајући даљину
у недохвату склупчану.

Зар је ово сан?
Шта ми то тихо из прикрајка збори?

ОГЛЕДАЛО

Да није нека чудовишност мутна?
Желим да знам
куда иде сат
што откуцава
и може ли сан,
бар на трен,
да га врати.

И овај је сан
само један
баснословни лептир
крхак и од магле
мога ума саздан.
Ево већ се спрема
да занавек одлети.

Анђела Миловановић

Гимназија Чачак

Ментор:

проф. Слободан Николић

ТИ БИ

Похвала

2. БЕОГРАДСКОГ ОГЛЕДАЊА

Ти би ми пришао
Ја сам сигурна
Ти би сишао
Ситуација мизерна
Она поред тебе
Она твоја дама
А ја сама
Ти би њу себично
Због себе
Напустио
И у моје густе локне упустио
Ти би то урадио
Читам осмех твој
Кроз краљевски плава светла
И дим
Ти би дотакао цемперчић мој
Уз звук моје омиљене групе
Ти би ми тражио број
Ти би мени окренуо свет наопачке
Наглавачке
Читам твој поглед
Који пузи по мом телу
Како бих пред
Њом могла да изразим ту жељу?

Ја бих да те пољубим.

Милена Степановић

Филолошка гимназија

Београд

Ментор:

проф. Весна Црепуљаревић

НИЈЕМИ ВРИСАК

Ви програмирате ритам
Мог корака,
Зашивате ми и рашивате усне,
Рефлектором стварате зору,
Покрећете моје удове,
У неком вашем правцу!
Шта сам до још једна
Висећа биједа на ланцу? !

Према вашем сценарију
Више не могу да играм ја,
Хоћу своје рођене ријечи,
Чезнем за шумом чесме у парку,
За капљом дневног сјаја!

Пустите ме да идем сам,
Макар се сударио са пустом јавом,
Презирем све те ефекте и опсјене,
Ја жудим за уличном гужвом,
За кишом правом!

Дајем све пластичне пустоловине
За најобичније пажње и сјећања,
За мирис мартовског цвијета,

ОГЛЕДАЛО

Лет змаја из руке дјетета,
За укус сладоледа
И неког плода,
Мајушне радости
Без великог повода!
Избрисаћу све дидаскалије!
Што удесно,
Кад су ми још бар три правца остала?
Згужваћу постере и рекламе,
На њих би глупа марионета пристала!

Кад год се завјеса спусти
И распрши привида моћ,
А публику пред театром
Сачека знани плочник,
Блиска обичност и стварна ноћ,
Може ли ико тада да појми
Какав то врисак у себи скрива,
Одбачен у мрачни кутак,
Угашен, расклимани лутак?

Тодор Ружић

Гимназија „Јован Дучић”
Требиње
Ментор: мр Веселинка Кулаш

НА ЧАЈУ КОД ЕДВАРДА ГРИГА

Кад смо били мали, плашили смо се мрака.
Плашимо се и сада, у инат сачекујемо поноћ, рађа се
као старица, плаши нас својом седом косом.

Кад смо били мали, плакали смо.
Сада свој страх облачимо у било шта,
ствар укуса ...

Ето, намећу ми се речи да их брбљам, неповезано, глупо ...
Не прија.
У души никад нисам био брбљив.
Ту склупчан, у мраку и тишини, вребам трагове живота ...

Тако сам једне зиме, на обали Северног мора,
срео Едварда Грига.

Био је то углађени господин, у елегантном оделу,
стидео сам се своје одеће из двадесет првог века.
Приметио је да цвокоћем од зиме, потапшао ме по рамену и
позвао у своју кућу на чај.

У топлој, удобној соби, причао је дуго о свом животу,
о ноћи, јесени, птичицама,
наравно, дуго и детаљно о Пер Гинту,

ОГЛЕДАЛО

али највише о свом осећању јутра које му посебно значи,
јер ту је, каже, поново срео своју умрлу ћеркицу ...

У једном тренутку рекао ми је да морам да идем,
чека га његов клавир, али да не бринем због зиме,
чај који сам попио грејаће ме дуго ...

Био је у праву.
Од тада је прошло око сто двадесет година,
а мени је и даље топло ...
И више се не плашим мрака.

Симеон Церовина

Гимназија „Свети Сава“ Београд

Ментор: проф. Сања Радосављевић

ОГЛЕДАЛО



Мајка ми је рекла да ме не препознаје више.
Да ме не види у начину на који седим.
Ја тако годинама седим.
Ја сам тако годинама обучена.
Јесте да су ми власи друге боје,
али не желим да скрнавим све своје.
Умирем и ја за собом,
за младим откровењима,
али се препознајем.
Недостају ми тренуци
када ништа није вриштало у мојој глави,
када сам размишљала о слободним стварима.
Рекао ми је отац да стриц има шизофренију.
Рекао ми је то озбиљно и забринуто.
Име шизофренија обузело ме је, ухватило.
Чак и да сам у томе,
не би ми сметало.
Свакако бих се топила у лековима
и алкохолу
и осталим блудним радњама.
Усмеравам поглед ка горе,
али боли ме врат.
Боли ме врат
од радње која је бесмислена.
Мимозо, опколила си ме,
пусти ме да продишем
нешто друго осим твог слатког мириса.
Нога ми се цима.

ОГЛЕДАЛО

Нервозна сам.
Чујем рајсфершлус чизама у буци.
Главу тражим
али је не могу наћи овде.
Свесна сам,
али се осећам изгубљено.
Гледам сат.
Плаче ми се што време споро пролази,
али ја не могу да плачем.
Гледам на сат,
питама када звони.
Каже: за шест.
Мени је то пет.
Сви бројеви мањи од пет се рачунају.
Погрешне бројеве рачунам на математици.
„Сви гледамо, ово је сад важно”.
Али није важно.
Неке ствари су важне.
Кажу важно је кад си здрав.
Јесам ли здрава?
Школа је важна.
Новац је важан.
А не патим.
Али желим све.
У мени се таласи преливају
преклапајући један другог.
У пресеку је решење.
Како да уђем у златни пресек?

Теодора Анђелковић

Шеста београдска гимназија

Београд

Ментор: проф. Олгица Рајић

МАГНЕТ

Једнога дана десио се
Велики обрт мозга
И центра за њежне осјећаје
Који производе љубав
Као на траци
И би убрзана производња

Једнога дана схватих
Да је нестало логике
А ОНА волшебно присутна
И на писменом из математике
И крај бенча у теретани
И да пролази раскрсницом крај моје
Куће
И вири иза сваког хоризонта
Из разних перспектива
У свако доба дана и ноћи

Једнога дана хтједох прићи
Да је питам
Како се гаси тај магнет
Али не смогох снаге

Тог дана схватих
Да ми је ОНА баш све
И да је магнет између
Мене и ње
Вјечно наелектрисан
И мојим стихом зачаран

Ђорђе Вучинић

Гимназија „Јован Дучић“
Требиње
Ментор: мр Веселинка Кулаш

ОБОЈИ СВОЈ СВЕТ

Изуј се.
Ходај бос.
Тада смеш да ходаш и по трави.
Купај се док свиће.
Причај о стварима које волиш.
Никада не обрћи палачинке ножем
или руком, само бацањем у ваздух.
Одлепићеш је са плафона, не брини.
Љуљај се у три ујутру.
Наручи пет кугли сладоледа. Шест.
Насмеј се упозорењу „Само за децу”
Прођи испод прскалица у парку!
Стани изпред врата са сензором,
плесни, па се прави да су се отворила
на твоју команду.
Шетај поред реке.
Гурни прст у реку, нећеш остати без њега.
Љуби, грли, плеси, праштај, маштај, путуј.
Не пропусти први јоргован.
Ни последње лубенице.
Ни то да се умажеш јогуртом.
Или да причуваш нечијег љубимца.
Смеј се.
Много се смеј.
И не покривај уста рукама, јер имаш
један криви зуб, само нека је здрав.
Више боле криви путеви у животу.
Покисни.
Слушај музику ризичних децибела.
Окречи собу у жуто.
Стави мало више пене у купку.
И прави балончиће.
Причај о стварима које волиш.
Причај о људима које волиш.

ОГЛЕДАЛО

Није тешко наћи људе према којима
ниси равнодушан.
Није тешко волети.
Причај о стварима које те муче.

Помоли се онда кад искрено осећаш.
Негуј љубав.
Говори МИИ, уместо Ја.
Не бежи од себе. Не плаши се.
Леп си и насмејан и намрштен.
Изгради у себи, не око себе.
Засади хектар трешања.
И праске, ако тако желиш.
Буди креативан, НИШТА НИЈЕ ГЛУПО
ако је намера права.

Магдалена Васић

Угоститељско-туристичка школа
Ниш
Ментор: проф. Марија Николић

ДАРОВ'О БИХ СВЕ

Даров'о бих месец, вече да си хтела
И најмању звезду што леже у длан
Потамнину неба, најцрњега вела
Свитај што се рађа у долини, ран

Даров'о бих драгуљ, рубин црвен сав
И бисере сјајне, ако ти је жуд
Пупољке самоће да окоси јав'
Те да косом твојом замирише дуд

Даров'о бих песму, риме овог света
И најлеши стих – теби баш на дар
Сва пролећа млада и ђулак што цвета
Са усана твоји' да осетим зар

Даров'о бих море, таласа дивоте
Счинио бих њиме што ти машта хти
Дао би' ти све, предивни животе
Само да си покрај душе моје ти

Даров'о бих букет од красоте цвећа
Живот што се тврди у плећима здрав
Даров'о бих злато, да је у том срећа
И најмању звезду што леже у длан...

Вук Спасић

Пета београдска гимназија
Београд
Ментор:
проф. Милица Шаренац

СВЕ, САМО НЕ СТВАРНОСТ

Проналазим те у свему,
у сунчаним данима
и у капима кише,
у сваком удисају свежине,
у мирису мандарина,
који ти остане на прстима
па их миришеш цео дан.
Проналазим те у диму цигарете,
у црвеним винима,
у црвеној,
која ти боји образе
у најлепше композиције рококоа.
Проналазим те у смеху,
у сваком испричаном вицу,
у најлепшим композицијама света,
у најсложенијим мелодијама
најславнијих композитора,
који падају
пред виртуозним откуцајима твог срца
док ме грлиш,
постају аматери
док је моја глава наслоњена ту,
са леве стране на твојим грудима.
Проналазим те у свакој драми,
испод Јулијиног балкона у Верони,
у Оњегиновом писму Татјани,
у вагонима страшног воза
у коме је спас нашла Карењина.
Проналазим те у свему,
само те у стварности нема.

Лена Божовић

Гимназија „Свети Сава“ Пожега
Ментор: проф. Злата Ђукић

ОДА ЈЕСЕЊИНУ

Зашто покушавам да поправим свет
који ме збуњује, растужује, чуди...?
Зашто су људи постали пси,
а зашто пси су постали људи?

Ја кријем срце међ' пољима житним
и питам птице кад небу се вину:
„Кажите мени, ко прља, ко гази
Русију, моју домовину?”

Сузом и крвљу ја песме пишем,
а мене не жали, не воли нико!
Колико волим свој живот, дах, Бога,
и своју земљу волим толико!

А прозвали су ме за луду, чудака,
за преступника, за хулигана!
Једни ме воле, други ме пљују
и тако живим свакога дана.

Док делим пиће са Човеком Црним,
једно ми питање раздире груди:
„Зашто су људи постали пси,
а зашто пси су постали људи?”

ОГЛЕДАЛО

Моје је ћебе над Русијом небо,
а постеља поље што житом се злати.
Моја су браћа невини штенци,
а брижна керуша моја је мати.

Људи су слепи истинорсци.
Због тога што видим они ми суде!
Русијо, волим све што је твоје,
ал' најмање волим твоје нељуде!

Ваздух се осећа на неправду, мржњу
толико да не може да се дише.
Колико год нових упознам људи,
Видим: псе волим све више и више.

Зашто покушавам да поправим свет
који ме збуњује, растужује, чуди...?
Зашто су људи постали пси,
а зашто пси су постали људи?

Тања Малетић

Девета гимназија
„Михајло Петровић Алас“
Београд
Ментор: проф. Наташа
Марковић Атар

ПОСЛЕ ТЕБЕ УТРНЕМ

Попут сивог плашта бацаш се на мене
Поједеш ми усне сваки пут
Осећам да мршавим нагло
Јецaje твоје лагано изазивам
Ломим плоче испод себе
Снагом осећања твојих
Моћно те око струка ухватим
И уједем за срце
Крв пролијем по себи
По лицу коси и раменима
Чистим се бичем пламеном и духом
Одуговлачим неком бедном надом
Како да наставим равницом да ходам
Живим блатом, уз реку, преко моста
Кад трнем цео од тела твог
Кад не могу да се одвојим и склоним
Од јутра са тобом што у коферу га носим
И шифра ми треба заувек да те закључам
Па себично
Да сачувам сва јутра твоја
Себично знају
Да заувек будићу се срећан
А хоћу ли

Коста Фурунџић

Шеста београдска гимназија
Београд
Ментор: проф. Олгица Рајић

СВЕТЕ, КУДА ИДЕШ?

По скалинама муњевито у бездан црни
Летиш, стропоштаваш се, од мрака у мрак бежиш
Колико зала, палих живота и крви
На души твојој као камен леже
Као смртник пред целатом, смерно, тихо ћутиш
Знајући унапред конач судбе своје
Крај се полако ближи, то ти срце слути
Злотвори га по мери ти одавно већ кроје
Васкрсни из пепла, Божји блудни сине
Спери са себе проклетство Адама
Покај се, бар због оних што ти добро чине
Да пред врата раја смеш ступити без срама
Житељи ти се због власти и новца боре
Одузимају животе, јер мисле да им то допушта моћ
Ослепљени крвљу, угасиће све зоре
И због грехова содомских настаће ноћ
Истину од очију лукавим осмехом скривају
Као деца по конгресима се играју рата и мира
Док због идеологије стварни људи крв проливају
Властелин, смешкајући се, своју песму свира
О чему нас, побогу, ратови воде
Ни преговори о миру се не воде без боја
„Докле ћу вас трпети, о неверни роде“
Зар нисмо и ми Христовога соја?

Милица Ристичевић

СМШ "Иван Горан Ковачић" Херцег Нови
Ментор: проф. Љубомир Љубисављевић

ОСТАНИ

Не напуштај ме
ни кад сама себе напустим.
Не одлази
ни кад те отерам.
Само ме загрли и дозволи
да твоје руке кажу ми све
да твој загрљај буде ми све.

Не бежи од мене
ни кад сама од себе побегнем.
Не предај наше битке
ни кад ја поклекнем.
Бори се за снове
чак и ако се ја пробудим.

Не престани да волиш ме
чак и кад ја то учиним.
На својој листи најомраженијих
прво место кад освојим.

Увек буди ту
да ме загрлиш.
Увек буди ту
да ме за руку водиш.

Ако ти икада кажем да одеш,
ти у инат остани.
Не инати се мени, инати се
демонима који су наши
који желе сузе, тугу и страх.

ОГЛЕДАЛО

Да изгубим тебе,
изгубила бих себе.
Изгубила бих цео свет,
изгубила бих дах, мисао, снагу.
Без тебе ништа нема смисла.
Ни небо није плаво, сиво је.
Ни сунце не сија, хладно је.
Ако ти икада кажем да одеш,
ти у инат остани.

Чврсто ме за руку ухвати,
погледај ме и подсети
на све што смо изградили,
сваку сузу коју смо пустили,
сваки осмех који смо делили.

Ако ти икада кажем да одеш,
ти се само насмеј.
Слажи да хоћеш, ако поновим.

Марина Радојевић

Основна и средња
школа „Петро Кузмјак“
Руски Крстур
Ментор:
проф. Љубица Њаради

ΟΓΛΕΔΑΛΟ

ΟΓΛΕΔΑΛΟ
